

Bernämningen på kelas i min hemtrakt
var Gille och med detta ord var det
meningen att det skulle kallas Gille i
någon av gårdarna i "byen". För det skulle
kallas eller vara ett Gille skulle det
vara omkring minst 20 personer och det
var det minsta och så var det typiskt emot
100 till 150 gäster. Annars blev det bara
lite kafferen.

Här det omnämnts till Gille i byen
Då var det av olika anledningar
för att byen inred något sort. Så var
det alltid vid barnsdagen också vid
Kempisaktionen, lysning, bröllopskvällen
och inte fristämman vid föreläsningar.
Så var det födelsedagar vid jänne gäst.
Härta seg blir väl vid dödsfall i som

3/10-67

Engelsmålelaren eller Baler som det kallades
på 1900-20-40 talet numera ersattes dessa
Gillen av skult som det nu kallas.
På var det ärliga Slottsgillet när
det var inbörstet. Och låt oss ej glömma
det bya stämme eller Mästarengillet
som frader omkring Körten.

Vid vören och när det var tillsett
där var det inte något Gille utan det
var då harnmodens till att baka på-
krakar och bjuda på tillägnan.
I slutet av Februari och i början på Mars
månad var det. Inskriftens Gille som gick
av stapeln.

Läremöten hölls och dylikt det var ej
Gille eller keder utan det var bara
olika sorter människor som hade olika
religiösa åsikter som kom samman för att

LUF 134

Läsa ur Bibeln eller andra religiösa böcker
samband med sång och gärne skånga-
mel.

Stämmande kallas det ej så många
som firade i södra Skåne. Men när vi
kom upp i de norra delarna av Skåne
och i önsge. Hvarje firades alla namns-
dagar med pomp och ståt. Gärn då med
lite present (skänke-kasser).

Andra sorten Gjillen o Kalesen kunde
ordnas av olika anledningar i kommunen
till. När några långväga släkt kom
på besök. Och många gjordes alltid gud-
ning när våren kommit, då det var
färdig på marken och hädgärd stod
i blomning av puktiden. Då hade
hvar en alltid haft stordädd i hela
Länga Längan och då serverades

gästerna mältiden i oden som inte
gick att elda i.

De största Gyllen i min hembygd var
Höllan i begravningskalasen.

Dä bjöds hela staden långt ut i leden
och så var det gäster och alla de som fick
ingen glömmas.

5
Ja alla människor ur olika samhälls-
grupper hölls eller gästades Gyllen vid
olika tillfällen året om. Det var arbetare
"torpare" som de kallades på 1900-talet och
färdiga. Och så var det bönder, herre-
män "högstafolk" det vill säga lärare
hantverkare mfl. som kallades så på hembygd.
Bjud lagat eller gästerna berodde nog på
vad sorts Gyllen det var. Den som kallas
som var de största de omfattade alla i by
och en del i från gammal och gammal och så

hela släkten i allt ararjipan när och
fjerran. Var och en sort folkt hade
sine Gillerlag. De sociala medborgarna
i min jemkraft var de ju vissa personer
en 300 mannan som var revisorer
i olika sorters kommunal besom. Vid
dessa tillfällen en gång om året
gäms i februari måned var det karören
i de olika besomen som skulle ha reviderat
sine papper som alltid då var ett lite
Kalar.

Vid jul Kalaren och vissa förelsedagar
var det alltid ljudna med Bam och
Blommen som det hette då.

På var det ju de antliga Baunkelos
vid barnens förelsedagar endast för barn.
Och så kommen vi till ungdomsfester
6. Beller det var då helst bara gifta

som hade fest med mat o'ppå' o'gel och
dans som humdörsk. Dessa Gillen var
nog de som vara längst för det blev
inte sål förrän kl 5 på natten.

Vad det beträffar att laga någon stektång
eller annan person med fick det vara
vid lite mindre fester men var det
Gillen med ljudning och placering
kort då fick de stanna hemma

Utriket av gäster ställe ofta på närigheten
Det brukar gärna rätta sig efter var det nu var
för anta Gille som skulle gå av stegen

Var det stekt keles ja då var det ju ganska
enkelt för då var det att leta rätt på stekt
ganska lång at men annars gick det rans
och värdighet. Många hade ju sina Gillelag
och många gånger var det byborna och gerna
allt efter råd, teget och många gånger

fick det vara platsen hur många som fick
plats i huset eller där gillet skulle vara.
Bjudningspillet var i äldre tider omkring
1900 talet både före och efter då var det
de yngsta flickan eller pojken (så de fick ja
vara om 8-10 år) som gick omkring i byn
och bjöd. Som några "böcker" och bad besök
ifran man o far att de var välkomna till
gille då o då. Så hade den de beröskad
med hem om de kommo eller hade för-
hinder. När de gästerna bodde länge ifran
då fick dräkten låna pannkåken
och vide och bjuda med påsar av ifran
husbonde och och på så och bjuda och ja
besked om det ej var något förhinder.
På bysmingar i kyrkan var jag hörd omfelas.
När det då blev joggång då var det bjudnings-
8 Kort som sändes ut i olika former och utseende

Var det beordnad ja då var det en mindre
gärna skuren bejudningskort och vid ett
barns bortgång ett kort med ordet Textom
Så som gästerna kom och jag ej i på Midelf
stadium men när bejudningen kom på 1915 års tid
då ringde de om de kom eller ej.

På sådana bejudningskort till Brölle och
Bejudningskort så det om det skulle komma
så som om de kom. Det var en naturlig sak
att de som blev bejudna kom vid sådana
tillfällen för det skulle vara mycket nöd-
vändig sak om de blev hemma.

9
Så på nästa ark en avskrift av
en Bröllebejudningskort. Det hela
är tryckt det hela i skriften är skriftligt.
Och så är där en avskrift av ett
Bejudningskort som också var tryckt det hela
i också skriftligt men när sådana namn
och så fyllde man så på i dag och tid.

Enbjudes
att aflysa

Wigsel-Akten
emellan

Anders Flannson
och sin dotter

Mathilda

i Wenersked

fredagen den 24 Mars 1905

kl. 4 em.

Flanna och Per Nilsson.

Den iakttagandes namn och underskrif karat är

16 Detta är min faders o faders Bröllops bjudning

ACC. N:R M. 16903:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Herr Nils Nilsson med familj

Sonbruders

att öfversända

Vigsel-Akten
emellan

Vagnmakaren

Alfred Almqvist

och sin hustru

Anna

i Gränby kyrka

onsdagen den 28 Maj 1913 kl 2.

samt därefter ättaga middag i värdhem

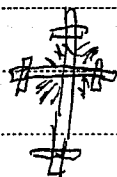
Maria & Fins Jönsson

Samlingen i kyrkan.

11. La detta är min mors och fars Bröllopskontingent

ACC. N:R M. 16903:11.

Herr Hans Nilsson med familj

Anmodas
att med Eder närvarande
min aflidne make
Vagnmakaren
Hans Anderssons
Begravningsrätt
i Grönby kyrka
Torsdagen den 17 Mars kl 3 em
Ekbo i Augusti 1916

Boel Andersson

Samling i kyrkan Efter lekten intages middag i sorgehuset
Och detta är min farfars Dödsbjudningskort

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kökerskan eller Köken som den kallades för
var från Ögren Det var gärna någon ung man
som ej hade blivit gift eller en som hölls bländ
änka eller dylikt som för omkring på gändarna
och lags gillesmeten. Var det någon flicka
som blev gift utomhus då antogs hon alltid
sin hemsocknes Lök.

Slom hem gärna dagen innan och var det
middag då kokades soppan dagen innan
och var det soppa ja då var det en del
fajlberedelser som skulle ske dagen innan.
Matmen och Lök kom då överens om
vad rätter och m m som skulle lagas
och då var det koken som avgjorde vilken
som var det bästa att laga på. På det
gick blev lika med de andra giller.

Detalering var på den sista tiden hampeng men
13 i äldre dagar var det mer i naturen som ficks

På Sture Gillen Länades gärna bord, stolar
dukky, servar, bestick och lite av varje. Gärna
då av någon stadt som bodde närmast till.
Man dukade då i salen om sådant fanns
eller i det största rummet där så många
som möjligt placerades. Där blev det ju allt.
Vid en del som det inte var så många med
och så barnen om de var med som fick
sitta i angränsande rum. Vid sammans
kande då förekommer att det dukades lång
bord i trädgården vid lämplig väderlek.
Bland sig det var ett till då alla
gästerna fingo plats i. Det var alltid
Blomman och lefande ljus på bordet. Ej
papperstjare utan vid Barn o Jul Kalas
Men gärna servetter av papper. Detta var van
på 1930-50-talet men desförinnan var det
alltid hemgjorda servetter och det är det

ärens nu medelst igen. Benetter betas
då på olika vis. Det var den sedvanliga
solfjädern som stod pyddlig på balliken
eller brenid. Då var det Lyuset, och den
lilla biskopsmöraren. Ibland en och annan
gång var det en som likade en liten man.
m fl. mönster på bytningarna.

Då var det då en ganska när och att
jag placerade alla gärdar. Det var då
skinnens placeringsställe för det blev stekt
och alla andra blandade mängden gärdar
blev det alltid någon som kände sig
fel placerad. Då på mångafällen var
det gärdar bad som det kette och
så var man lätt undan mot det hela.

Tidpunkten för bytningarna var lite olika

Bytningarna var alltid vid 2-3 på e.m.

15 Protolgs omkring 4 e.m. så andra kl 6 e.m.

I äldre tider var det säkerligen en sed
att inte komma för tidigt gärna en kvart
eller halvtimme efter det var den vanliga
märken som det hette. Så var det alltid
någon som aldrig kom förrän i tim efter
men då kunde det hända att de blev
lydnas i timmen innan de jämnades ut.
Kläderna variserade ganska mycket.
Där var då de sedvanliga heldagsklädes-
en mörk kostym för mannen och en sadig
finblänning för husmor med pynt och krasp.
Dessa kläder var ej så ofta framme och det
var många som likte lite av mellemklädet
och dylikt många gånger. En och annan
heldagsrock var ibland lite qvinnligare
och likt i stället för dottern. De förses
i kistekammarna där det ej kom ord och
lup till.

Vid Bröllopp och jämna födelsdagar och Baler
då var det fracken som kom fram och
hammen i den trallet med sidenklänning
mångas gärna lite slår då baks.

Ditt fönde också en finare skel i siden
eller kumt vört eller picket. Som hängde
lite mer axlarna. Så fanns också när

seket var runt jacketten för Herrar.
Den bestod förträndiga byxor och en ³/₄ lång
rak rock vil skjorta och gärna en gulig
väst att fäffa upp det hela med.

På Håsto gillen var det många ja alla
som hade allmogedräkter Ståreds dräkter
som kom fram och blevo leftrade i log-
dansens minuter.

18
Motbegrifningen var gädes skedde så i reallige
fall att värdfolket tog emot gästerna
i förskyn och bjödo de i en arm i rummet

närmast inbill. Vid de store Grillen
fanns alltid där en sörsersdyäls
som tog hand om yttrekläderna och dessa
hängdes där upp i ett bide rum som
för tillfället var inordningsställe till
kläd kammare. På var del där i dessa
äldre bider alltid en fjärdedels och
en av drängarna som gick upp till husbonds
folket komma hem och tog hand om chelen
och yttrekläden och lade dessa på plats.
Så jingo de drängarna se så hästen kom
dit den skulle. Och där jingo de vänta
och jingo mängen gång innan de kom hem.

Förminnen var det inte så många i min hem
halt. Det var vid en del Grillen som somliga
stäckningar hade en fästas eller spekkaks
med och där var det ju så ojämnt att de
18 skulle ha en smetbit med hem.

I Smålands bygder har jag hört omtalas
att när det var Gillen där hade en del
då en otketa med sig och det var då
mycket många när dessa samlades att
man tog en bit av varje och satte en
stor bit av en och så var de andra bara
för den som gjorde så var inte sedd med
goda ögon efteråt På vissa ställen Gillen
är det en sed eller en regel när någon varit
varit i det huset för att man då överlämnar
en liten bit av en blomma.

Det var alltid metoden som bjöds till
bordet. Var det gående bord så gick
för rum till rum där gästerna stod upp-
radade vid väggarna så de var så god och
bjöds nu och då. Det var då mycket många
att den äldste släkten som gick först
eller någon annan högföräldra gäst

Det tog ganska lång tid öfverhand men när
det äntligen hade börjats ja då var inte
de andra som att förstås att ta sig
i mycket gamla tid var det påtvingat som
när de som skulle gå för grans och gärd
när och fick fullkornig drags till bords
Vid vittande bord var det då husmodern
som hade beordrigt till bords så var det de
denna som fick hålla tacktalet för mat och
drickian. Placeringen var det alltid så
att alla matar delar det på men för bords
finga sitta samman. På var det ofta
fri pelerin som fick kom. Varje dam
lämnar en del emellan och så finge de
herrarna placera sig var de fann tycke.
På var det även på de ställen som alla
Herrar i ett rum och damer i ett.

Det pände ären i min hemby att det
funnos flera flerrar som var mycket
högtalendes och det var då alltid bra
att dela på dessa så de vatt i lite
avsidles öfän varandra andra kunde
de komma i någon vänligare resone-
rang och då kunde detta ha vissa
riktig hörru replikerna kunde utfalla
allt som de tåto met och drycken
smaka sig.

Vid ungdoms Giller eller Baler var det vanligt
att musiken spelade en march och så
var det då herrarne som leta rätt på sin
bordsdam och fände då den till deras
pläsen vid bordet. Bordstänen lästes endast
frisk husfisk eller läsematen men aldrig
på de gamla kedvliga Giller. Var det
då rittande bord fanns det serverisör.

Det var nog en sed på Gården or detta århundrade
att man fick lite förtäring med hem, det var
då de som hade haft förtäring med till Gille
och så var det en del som skicka lite smält
o gott med hem till de som icke hade kunnat
vara med på Gille av en och annan
anledning.

Tackande för Gille det var nog i äldre tider
då man rikades nästa gång och efter som
tiderna ändrades blev det då med skrifna
brev Kort som sändes med post när denna hed
läggs. Nu har det blivit på modet efter ett
brev att gästerna får ett Kort med brev o
ett fets av brödpåse.

Efterkälas var det alltid. Det var då fört de
som hjälps till i kött och på annat och hjälps
till som då blev Gården som gäster denna dag

30 På fanns det alltid en del som av en och annan

anledning inte varit lydnare på rätta Gille
det var då gärna äldre och fattiga som man
sade på den tiden. Detta Gille ordnades då
i det hela med mest odycke som det var
dagen innan. Det var då oftast mitt på dagen
som detta Gille hölls. Då fanns det även
de som sedan gick hem till de som låg
sjuka eller de som var på fattighuset
med lite förplägnad så en krig, så många
även de var långt av gillet.

Kalasen eller Gille på Stollen eller som man
var ny i en blomning även 50-60-talet
eller där omkring och är idag har nog de
flösta sina lydnare på bygdegården
med flera platser. Det är då i stort sett
gärna efter samma regler som fört.

Detta att de håller sina Gille borta är
nu mest brist på arbeta och den kimping

och ibland även ett par manliga som serverat
sprit och öl. Dessa manliga var gärna
någon hantverkare i byn visserligen
sommedel eller skräddare de satt då med
vid bordet och skötte sprit serveringen
emellan som de sjötra ätt och var gäster
Så var det Gyllen där maten skickades
rent så gästerna sjötra fick ta för sig.
Matmen och då i mitten påsked och hade
då den förnämnda gästen gärna en skål
till lunds herre och då fick den under
måltiden ritta och judda ut talet
dels tack för maten och dels lite annat
vad nu anledningen var som gjorde
att Gyllen dröls.

Kaffe o. Roken. vin o. lite frukt karameller
inbakt av olika slag, vad det gäller i bekrig
var det då. Vetebröd rikt kaka och så

de sedvanliga 7 sorterna i cornbröd plus
en jättebit. Ja detta var då vanligtvis
på föreläsningar och lite öymate eller
dyliskt.

Matsedel på en stor middag var då här
3 små möringar. Tilläggs på en något
lång kött med gurka och då en med ost
redon på. Så serverades då någon sorts
soppa eller begravning i kyllan, en kopp
buljong tillhugg var då rispestej, ost
stänges eller kee med stark ost.
Så var det julkhelgefunder med här till
säs till, efter detta köttretten. Skinka
och kött, kalpan eller kyckling med alla
sorters grönsaker gurka, geller, till.
Lätt skiftades gärna allt efter skinken
eller rad o. lagenspetar. Ex. Kalpan vid ful
Kyckling vid Grönt osv. osv.

Så här vi kommit till efter natt Dersersten
på pinare vår. Sälde bider kring 1900 tal
var det gärna någon sort Blommange
pudding "det är äter på model nu igen"
så var det en bid glassen med apettekeka
eller ränkaker, mandelpjäs, ja så var det
ett 20 till är senare som det var frukt i
alla former som dessert, ja så var det då
en kopp jätte stort kaffe på det hela.

Så här vi då Sprit o Vinet det varierade
alltid gärna mycket både på olika bider
och tillfällen och räd och ärmildheten.
Det var då alltid en rejäl varlig seg
till vill meten. Så kom då vin till fiken
Vett vin till detta så var det ett slag
av trädvin och så näst härlig portvin
till efter-rätten och så en V O Cognack
eller likör för damerna. Ah så cigarrer

Vinerna var gärna ganska starka på
seklens början det var vanligt att de
bruggade vjels både. Sprit Vin och öl.
Detta gis nog ej så bra i dessa bitlister
hiderare.

Varje rätt tog sin lilla tid det brukte ta
en 3-4 timmen att rätta och äta, dricka
och konservera allt möjligt mat med
sin ätte alla gånger på underhållande
bordkaroljer.

Gallrikar, glass o locktär var det många
sorter av.

Det var då dubbel gäst bordet en stor flak
tallrik med servering på en liten arriett
med smörgåsarne bredvid, så var det då
en stor kniv + gaffel och en mindre vit
pappsked om den rätten var med så serverades

25 Olglas, Jamnglas, maysen Gylt o på Gylta.

likaså liker eller conjak till kaffet
Här en liten historia vid ett eller annat
många Gillen som denne byggnästare
varit med om. Glen var ej så glad i mat
men väl i drickhet. Glen sa så här.

Nå låt mig behålla denne lille tall-
riken med små madarna på så klara
jag den origo maten på denna hela tiden
säger ja den kan vi ha men glaset
gilla han med dess påfyllnader i dem.
På var det de Gillen som var gästens Bröd
då var det en del gäster som tog tall-
riken överfyllda så de hade varit
lätte med en djup sådan. Men så
var det många som tog lite allt fler
gångar om eftersom som värdinnan
aforktligt lejd. Kuro och stod i.

Tel hände alltid till där som var keles
Det var då i olika form som då fest-
före målet hylledes. Det var så även
en och annan som diktade en visor om
Lemedsäven jämte ganska varsa. Bordsvisan
är lite skilda sty. Den vanliga skänk-
visan lyder så här "Den som icke kelan
har den gör icke felom då kipp kapp kunn
faller in." Så var det då man såg med
glaset av målliden då värdinnans bröds
herre reste sig knacka i glaset och höll
bel med eft tack för mycket mat god mat
om om. Antligen kunde då det vara på
tiden att resa sig och försöka sig i andra
rum och då var det ju lite kallprat
och var det då så att skulde bli dans
ja var detta underhållet där annars. Men
27 det jäms uppdelning i olika 4st, 6 kante

kannte hans herrar eller en o annan dam
som då spelade kort de andra fick
då ordna sig själva till lite pukt om
lite av händelser mm.

När det var dags ja då spelades det upp
till en klämmig vals där det var
bonds karaktärer som bjöd upp sina dam

Andra dansen var då en gammal regel
kärningadansen "det vill säga var och ett
gift par dansa med varandra då"

På serverades lite pukt och rockndrika
till damerna och lite glogg åt herrarna
Ja skat innan Gillel var slut fick man
då ett härligt keffe ibland endast keken
till och en o annan gång var det smörgåsar
som de ordnade det hela med.

28 Detta kaffet kallades för uppbyggkaffe så var
det att dricka o säga stugo.

Tiden när Giller slutade var olika. Till
Bergensrigan i äldre dagar var kl 10 på
kvällen när det hela var över på senare
tider var det gärna ganska fort överbrödat.
På var det ungdoms gillen som var hela
natten och det blev gärna kl 5 då man
spelades upp till midnatts melisen.

De så många Giller var det emellan 12-3
på natten. Det var alltid de äldre eller
förmärkte som bröta upp och tacka värdet folk
och så sade ordet till alla de övriga också.
En historia ifrån Anderstips där fanns
i fjärra tider en kypman som kette ferd Leven
med sina fjärrer och det var alltid hon som
bröt upp i Giller den omkring. Men så kunde
det även hända att inte denna kypman var med
så då blev det ett undrande som som
skulle vara för Leven i Brävl.

på grund av det är mycket arbete som
krävs både före och efter sådanas fester.
Jag skall härnäst berätta om ett Grille
en legering i en bondgård mitt emot
mitt fjerde hem. Det var någon gång omkring
1920-talet och ofta Hilda Hiltbrände gått bort
och detta firades på så sätt

Detta var vid sommardag. Och där blev då
en frädska med att både både ute o inne
i hela deras rader gammaldags sånger
och den stora ridgården. Det dukades då
med linglard i ridgården. De ljudnars
antallet var nog 90-100 gäster. De samlas då
i stora huset ett par timmar före och fick då
lite gulleng som förhäring. Sedan satte då
sig praciionen i gång med 2 rader påstas
förpända för lite regnen och så fingo då
gästerna följa efter till folk det var iate

menais en promenad på 20-25 m. till
kyrkan som låg mitt i byn. Så var det
då en sed att det var 60 i 30 årsålders
det var en siegel av stekten och att par de
närmaste grannar som bura kyrkan till
den rika viken. Så var det då också
2 av byns människor som prästarna.
Så var det den kyrklige akten rös och det
var vid att andra till gårdens och i alla
den i alla rina gamla seden från
midden, där fanns både små barnens
barn, fisker och steken dervad kaffet
med alla dess tillbehör. Jag var också
g. så gammal då och minns det hela
ganska väl. Där var bland alla gårdarna
vi åt på den tiden och särskilt för min
egen något oräddigt en flidig pytte med
sina vita stundtals mörka på. Det var

båda stakbragar vill den arslödrne på gamla
lönst håll. De ses i Beddinge och studerar
läsa till lekare "pojken på biden" är också
borta ifrån denna värld men fricken finns
än i dag som praktiseraden barnläkare
i Malmö.

Ja så Hz ut dagen till ända då, Och så
dagen efter skulle ju det vara annorlunda
kålar så duckhyget hade blivit liggande
på med följes att jägarna hade snubbat
ner de herna så de hela leden i blöt i
stora karparkstallar för nästa natt dessa
stora källor stod inte då, men nästa
morgen fanns vinden dessa eller daktarna
var de sandet blev väl ej direkt upp.
klaret.

347

Gillens seder och Keler i min
hembygd lätis på nytt "upplivande"
så väl att många går runda Gillen
men det är då inte så många gäster
i hemmen och då går det på många
helt efter allt gammalt både i matlagning
och ordnande av det hela.

Om det då stors fester omkring 50-100
gäster ja då lätts gäster och hys
bygdegårdarna mfl. tiller som jag
har anteckat förut.